

СИЛАБУС КУРСУ «Гендер у медійній практиці»

Галузь знань: **06 Журналістика**
Спеціальність: **061 Журналістика**
Ступінь вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Освітньо-професійна програма: **«Правова журналістика»**

Рік навчання: **3**
семестр: **6**

Кількість кредитів: **5**
мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ

ПІБ

к. філол. н., д. іст. н., проф. **Леся Біловус**

Контактна інформація: l.bilovus@wunu.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Гендер у медійній практиці» відіграє важливу роль у підготовці майбутніх фахівців до професійної діяльності та продуктивної співпраці у сфері роботи з людьми. Під час вивчення курсу на основі аналізу національного та світового досвіду розглядається проблема впровадження ґендерного підходу і застосування ґендерно-орієнтованих практик у медіа. Зокрема, здобувачі зможуть знайти відповіді на запитання: чому ґендер та ґендерна рівність є важливими для журналістів і для медіа; який існує взаємозв'язок між ґендерними питаннями і нерівністю та роботою медіа; якою є роль медіа та рекламної індустрії у підтримці та просуванні ґендерної рівності; якими є ґендерно-чутливі практики у роботі медіа, а також яким чином вони можуть допомогти у формуванні професійного профілю успішних медійників.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Медіа та журналістика в сучасному світі	Знати основні функції медіа та їхню роль у сучасному суспільстві. Вміти аналізувати медіапродукти, враховуючи їхній вплив на суспільну думку. Розвивати навички роботи в групі та презентації результатів аналізу.	<i>Питання, дискусії, групова робота, презентація результатів, медіапроекти, аналіз медіапродукту</i>
2 / 2	Тема 2. Ґендер і стать: від бінарності до багатоманіття	Розуміти відмінності між поняттями ґендеру та статі. Мати здатність аналізувати медіапродукти на предмет ґендерної інклюзивності. Вміти коригувати новинні тексти, враховуючи ґендерну чутливість.	<i>Питання, дискусії, презентація результатів, аналіз медіа продукту, переписування новинних текстів, робота з кейсами</i>
2 /	Тема 3. Ґендерна теорія: історія та розвиток	Знати ключові етапи розвитку ґендерної теорії. Оволодіти основами аналізу наукових джерел з ґендерних питань.	<i>Проблемні завдання</i>

2/	Тема 4. Гендерна соціологія	Розуміти соціологічні підходи до вивчення гендеру. Аналізувати соціальні структури та їхній вплив на гендерну нерівність.	<i>Проблемні завдання</i>
2/ 2	Тема 5. Гендерна статистика та журналістика даних	Вміти використовувати гендерну статистику для створення журналістських матеріалів. Оволодіти основними інструментами для обробки та візуалізації статистичних даних, релевантних гендерній тематиці. Розвивати навички створення інфографіки для візуалізації даних.	<i>Питання, дискусії, аналіз статистичних даних, створення інфографіки, написання журналістського матеріалу, презентація дата-журналістського проекту</i>
2/	Тема 6. Гендерна політика	Знати основи гендерної політики на національному та міжнародному рівнях. Аналізувати ефективність реалізації гендерних політик у різних країнах.	<i>Проблемні завдання</i>
2 / 2	Тема 7. Гендерна економіка	Розуміти вплив гендеру на економічну активність та політику. Вміти розробляти інтерв'ю, враховуючи гендерні аспекти. Аналізувати досвід різних країн у впровадженні гендерних політик і економічних стратегій, спрямованих на подолання нерівності.	<i>Питання, дискусії, аналіз гендерної політики, створення інфографіки, написання журналістського матеріалу, розробка концепції інтерв'ю</i>
2 /	Тема 8. Гендерні стереотипи в медіа: виявлення та подолання	Ідентифікувати гендерні стереотипи у медіа. Оцінювати матеріали на наявність гендерних упереджень та упізнавати стереотипні зображення. Розробляти стратегії подолання стереотипів у медійних продуктах.	<i>Проблемні завдання</i>
2/	Тема 9. Мова та гендер: інклюзивне висвітлення в журналістиці	Розуміти принципи інклюзивного висвітлення у журналістиці. Розвивати здатність адаптувати тексти до інклюзивних стандартів. Вміти розробляти стандарти інклюзивної лексики та стилю для редакційних матеріалів.	<i>Проблемні завдання</i>
2/	Тема 10. Репрезентація гендеру в рекламі та маркетингових комунікаціях	Аналізувати репрезентацію гендеру в рекламних та маркетингових матеріалах. Вміти коригувати рекламні тексти з урахуванням гендерної чутливості.	<i>Проблемні завдання</i>
2/ 2	Тема 11. Гендерне насильство: етичне висвітлення в медіа	Розуміти етичні аспекти висвітлення теми гендерного насильства. Вміти критично аналізувати медіатексти на предмет етичного висвітлення чутливих тем і пропонувати рекомендації щодо коректного висвітлення зазначених тем.	<i>Проблемні питання, аналіз медіатекстів, рольова гра, переписування заголовків, створення рекомендацій</i>
2/ 2	Тема 12. Інтерсекційність у журналістській практиці: гендер, раса, клас	Розуміти принципи інтерсекційного підходу. Розробляти медіапроекти, враховуючи різні аспекти ідентичності (гендер, раса, клас).	<i>Питання, дискусії, створення плану інтерв'ю, переписування новинного тексту,</i>

			розробка концепції журналістського проекту
2/	Тема 13. Гендерний баланс у медіаорганізаціях: виклики та стратегії	Розуміти виклики гендерного балансу у медіаорганізаціях. Розробляти стратегії для забезпечення гендерної рівності на робочому місці.	Проблемні завдання
2/ 2	Тема 14. Нові медіа та соціальні мережі: гендерні аспекти онлайн-комунікації	Знати особливості гендерної комунікації у нових медіа. Вміти розробляти стратегії модерації контенту та соціальних медіа-кампаній з гендерної тематики.	Питання, дискусії, аналіз онлайн-медіа, розробка концепції соціальної медіа-кампанії, створення серії постів для соціальних мереж, розробка стратегії модерації

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Батлер Джудіт. Гендерна перформативність / пер. з англ. О. Ковальчук. Київ : Видавництво гуманітарної літератури, 2018. 280 с.
2. Вайшенберг З. Журналістика та медіа : довідник / пер. з нім. П. Демешко. Київ : Академія української преси, 2021. 304 с.
3. Воронова Л. Гендерна політика в комунікаційній діяльності українських мас-медіа. Київ : Ніка-Центр, 2020. 356 с.
4. Гендер для медій : підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / за ред. М. Маєрчик. Київ : Критика, 2017. 224 с.
5. Гендерна абетка для українських медіа: посібник / Софія Котова-Олійник, Богдана Стельмах, Оксана Ярош. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2013. 50 с.
6. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України / за ред. А. Чернової. Київ : Заповіт, 2016. 244 с.
7. Гендерна статистика України: сучасний стан, проблеми, напрями вдосконалення / за заг. ред. І. Курило. Запоріжжя : Друкарський світ, 2019. 188 с.
8. Гендерний аналіз соціо-політичних процесів: Методична розробка / Скорик М.М. К.: Златог, 2004. 32 с.
9. Гендерний аудит діяльності вищих навчальних закладів : практичний посібник / за ред. О. М. Рудік, С. О. Гарькавець. Київ : Ніка-Центр, 2020. 152 с.
10. Гендерні медійні практики : навчальний посібник із гендерної рівності та недискримінації для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. С. Штурхецького. Київ, 2014. 206 с.
11. Гендерні стереотипи та медіа: вплив і виклики : монографія / за ред. І. С. Коваленко. Київ : Наукова думка, 2018. 320 с.
12. Герасименко Г. В. Гендерні аспекти соціально-економічної політики в Україні : монографія. Умань : Сочінський М. М., 2021. 226 с.
13. Голуб О. Медіакомпас: путівник професійного журналіста : практичний посібник. Київ : ТОВ "Софія-А", 2016. 184 с.
14. Грицяк Н. В. Гендерна демократія в Україні: проблеми та перспективи розвитку : монографія. Київ : НАДУ, 2018. 248 с.
15. Грицяк Н. В. Формування гендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ : Вид-во НАДУ, 2018. 384 с.
16. Економічна активність жінок і чоловіків України: національний та регіональний вимір / за ред. Е. М. Лібанової. Київ : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, 2019. 240 с.
17. Інклюзивна журналістика : посібник для медіа / за ред. Л. Франко. Київ : Інститут масової інформації, 2020. 104 с.

18. Кисельова О. Гендерна політика Європейського Союзу в Україні. Київ : Фонд ім. Гайнріха Бьолля, 2016. 28 с.
19. Кісь О. Гендер в українському суспільстві: історичні та соціальні аспекти. Львів : Інститут народознавства НАН України, 2019. 528 с.
20. Ковальчук Л. В. Гендерна теорія: Вступ до дисципліни: монографія. Київ : Освіта України, 2017. 220 с.
21. Креншоу К. Теорія інтерсекційності / пер. з англ. О. Плахотнік. Київ : Критика, 2019. 224 с.
22. Малес Л. В. Основи гендерного аналізу в дисциплінах соціогуманітарного циклу : методичні рекомендації. Київ : ПРООН, 2021. 89 с.
23. Марушевський Г., Хуткий Д. Зелена економіка та профспілки: сучасні виклики і можливості : практичний посібник. Київ : Заповіт, 2018. 60 с.
24. Марценюк Т. О. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ : Основи, 2017. 256 с.
25. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація : посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. Київ : Міжнародний фонд "Відродження", 2014. 65 с.
26. Марценюк Т. Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. Київ : Міжнародний центр перспективних досліджень, 2015. 44 с.
27. Марценюк Т. Інтерсекційний підхід у соціології : навч. посіб. Київ : КМА, 2021. 156 с.
28. Медіакомпас: путівник професійного журналіста : практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ : ТОВ "Софія-А", 2016. 184 с.
29. Сексизм в рекламі: його подолання через саморегулювання з боку організацій рекламної індустрії. К.: Фонд ім. Фрідріха Еберта, 14 с.
30. Стандарти недискримінаційної реклами за ознакою статі: українська практика та міжнародний досвід: монографія / І. Лилик, Л. Магдюк, М. Лилик, О. Грей, О. Давліканова, О. Сулова, Є. Ромат, С. Лерке, Т. Примак, за заг. ред. Лилик І.В. К.: ТОВ «Видавничий Будинок «Аванпост-прим», 2011. 88 с.
31. Чернявська Л. В. Гендер у медіа : підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей. Київ : Критика, 2020. 224 с.
32. Carter S. Gender and Media: Analyzing Representation. London : Routledge, 2017. 270 p.
33. Conflict, Custom and Conscience: Photojournalism and the Pacific Media Centre 2007-2017 / Edited by Jim Marbrook, Del Abcede, Natalie Robertson and David Robie. Auckland and Pacific Media Centre, Auckland and University of Technology, 2017. 84 p.
34. Connell, R. W. Гегемонічна маскуліність. Cambridge : Polity Press, 2015. 240 p.
35. Gender and Media: Analyzing Representation / за ред. S. Carter. London : Routledge, 2017. 270 p.
36. Media and Gender: A Scholarly Agenda for the Global Alliance on Media and Gender / під ред. J. Platten. New York : Palgrave Macmillan, 2016. 304 p.
37. Nicholson Linda. Gender and History: The Limits of Social Theory in the Age of the Family. New York: Columbia University Press, hardback edition, 1986; paper back edition 1988.
38. The Gendered Society Reader / під ред. M. Kimmel, A. Arington. 5-е вид. New York : Oxford University Press, 2015. 592 p.

Електронні джерела:

1. Доповідь ЮНЕСКО: «Gender Equality in the Media: An Overview of Global Initiatives». URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248756>
2. Гендер і медіа: аналіз репрезентації. URL: <https://genderandmedia.org/resources/representation>
3. Портал Ради Європи з гендерної рівності. URL: <https://www.coe.int/en/web/genderequality>

Глобальний медіа-моніторинг проекту (GMMP). URL: <http://whomakesthenews.org/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. У випадку відсутності студента на практичному занятті він **зобов'язаний** відпрацювати пропущене заняття. Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного.

Здобувачі освіти мають право відпрацювати пропущені практичні заняття у формі співбесіди з викладачем або письмових завдань.

Також береться до уваги відвідування лекцій (пропущені заняття не відпрацьовуються, але знання матеріалу лекцій обов'язкове), цінується і заохочується творчий підхід до опрацювання запропонованих тем.

Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій, та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

Кожен здобувач повинен виконати обсяг робіт, передбачених робочою програмою, та у терміни, передбачені курсом. Викладач терміни виконання певних видів робіт визначає заздалегідь. Роботи, які подають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів).

Науково-педагогічний працівник гарантує доступність зустрічей у межах університету, а також можливість заочної комунікації та консультування з урахуванням електронних можливостей (навчальних платформ – Moodle, Office 365; Zoom та ін.).

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії. Перескладають модулі з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, медична довідка, участь у спортивних змаганнях, конференціях, відрядженнях).

Політика щодо академічної доброчесності. В оцінюванні підготовки здобувачем освіти практичних і, особливо, індивідуальних творчих завдань, самостійної роботи керується політикою академічної доброчесності. Основні параметри академічної доброчесності включають такі позиції: висловлення власних міркувань із певних питань із покликанням на легітимні академічні джерела; оригінальне та самостійне виконання запропонованих завдань, запобігання проявам різних форм академічного плагіату (списування, фальсифікація фактів, кількісні та якісні маніпуляції), двостороння комунікація з питань якості й доцільності контенту дисципліни та форм контролю. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточну оцінку за курс розраховують так:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання – визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять 1-6 (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульний контроль - проводити в системі Moodle в позааудиторний час (теми 1-14)	Тренінг - визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Самостійна робота - визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час вивчення дисципліни за самостійну роботу

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)

